

dnr 254/2025

2025-11-20

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsplan 2026–2028

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Innehåll

Bakgrund och syfte.....	1
Uppdrag och organisation	1
Organisation	2
Mål, nuläge och utveckling	3
Nämndens mål och stadsgemensamma prioriteringar	3
Nuläge för nämndens mål och stadsgemensamma prioriteringar	5
Aktiverande styrdokument som berör nämnden	7
Uppdrag	8
Ekonomi.....	9
Resursfördelning 2026 och plan 2027–2028	9
Personal	10

Bakgrund och syfte

Nämndens verksamhetsplan beskriver nämndens uppdrag samt de mål och satsningar som nämnden vill att förvaltningen prioriterar under kommande år. Nämndens mål beslutas i verksamhetsplanen. Planen följs upp i olika avstämningar under året och i sin helhet i verksamhetsberättelsen vid årets slut.

Uppdrag och organisation

Social- och arbetsmarknadsnämndens huvudarbetsuppgifter är enligt reglementet:

- *Insatser enligt socialtjänstlagen inom individ- och familjeomsorg.*
- *Insatser för att minska verkningarna av arbetslöshet genom samverkan med andra berörda myndigheter och genom drift av egna verksamheter och projekt.*
- *Insatser inom det integrationspolitiska området samt integration av nyanlända skyddsbehövande invandrare.*

Social- och arbetsmarknadsnämnden ska även:

- *Operativt leda den kommungemensamma gruppen för krisstöd, vilket innebär psykiskt och socialt omhändertagande vid kris eller katastrof.*
- *Att i samarbete med vård- och omsorgsnämnden och övriga nämnder som kan vara aktuella, bedriva verksamheten med respekt för den enskildes självbestämmande och integritet.*
- *Handlägga ansökningar om bidrag från föreningar och organisationer tillhörande nämndens ansvarsområde.*

När det i författning hänvisas till nämnd som avses i socialtjänstlagen, utför social- och arbetsmarknadsnämnden kommunens uppgifter med undantag för insatser inom äldreomsorg samt insatser för personer med fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar. Detta hanteras av vård- och omsorgsnämnden.

Organisation

Senast uppdaterat 2025

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen (SAF)

Social- och arbetsmarknadsnämnden består av förtroendevalda politiker. Social- och arbetsmarknadschefen leder förvaltningens arbete. Kärnverksamheterna bedrivs genom två verksamhetschefer som ansvarar för flera enheter. Därutöver finns kvalitet och utvecklingsenheten, inklusive ekonomiansvar, med två enhetschefer. I förvaltningsledningen ingår social- och arbetsmarknadschefen, två verksamhetschefer, en enhetschef från kärnverksamheten, kvalitet och utvecklingsenhetens två enhetschefer, verksamhetscontroller och HR-konsult (anställd på stadsledningsförvaltningen).

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen möter Mölndalsborna främst genom processerna för arbetsmarknad, barn och unga samt vuxna med skadligt bruk och beroende. Verksamheten syftar till att stötta Mölndalsbor med behov av stöd mot ett mer självständigt liv.

Mål, nuläge och utveckling

Nämndens mål och stadsgemensamma prioriteringar

Arbetsmarknad: Att motverka ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, genom att erbjuda effektiva arbetsmarknadsinsatser

Bidrar till budgetdirektivets stadsgemensamma prioriteringar att Barn och unga ska lämna skolan med godkända betyg och kunna etablera sig på arbetsmarknaden och En enklare vardag för Mölndalsborna - digitalt, smidigt och effektivt.

Nämnden har en utmaning i att nå fler medborgare som har ekonomiskt bistånd med arbetsmarknadsinsatser. Under 2026 väntas det blir lagkrav på att erbjuda insatser motsvarande heltid till den som har ekonomiskt bistånd, varför utbudet av effektiva arbetsmarknadsinsatser behöver öka. Verksamheten ska nå målgrupper som traditionellt står långt från arbetsmarknaden så som personer med skadligt bruk och beroende, sjukskrivna och personer som saknar kunskaper i svenska språket.

Att växa upp i en familj som behöver ekonomiskt bistånd är en övergripande riskfaktor för social problematik under barndomen men även som vuxen. Utifrån den stadsgemensamma prioriteringen att barn och unga ska klara skolan och etablera sig på arbetsmarknaden är det därför viktigt att stötta barnfamiljer till egen försörjning. Som en del av detta stöd kan det ibland vara nödvändigt att, i syfte att motverka ett långvarigt biståndsberoende, ha ett bredare socialt perspektiv än enbart individens kompetens. Det kan innebära att vi, hos både individ och familj, tar hänsyn till faktorer som hälsa, föräldraförmåga och integrering i samhället.

I enighet med den stadsgemensamma prioriteringen om en enklare vardag för Mölndalsborna ska de digitala ansökningsförfarandena kring ekonomiskt bistånd i hög grad stötta medborgaren att fylla i ansökan på ett korrekt sätt för att på så vis få rätt bistånd utifrån sina behov.

Barn och unga: Att tidigt upptäcka barn i behov av stöd och erbjuda stöd nära barnet

Bidrar till budgetdirektivets stadsgemensamma prioritering att Barn och unga ska lämna skolan med godkända betyg och kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Det är av vikt att barn och familjer med en begynnande social problematik nås genom ett riktat förebyggande arbete på andra arenor än socialkontoret, till exempel förskola, skola, barnavårdscentraler och andra platser där barn och familjer befinner sig. Att erbjuda insatser utan behovsprövning är viktiga delar i det tidiga arbetet.

För barn med explicit oro är det av vikt att verksamheten bibehåller korta utredningstider och arbetar nätverksnära för att undvika uppryckande placeringar. En utmaning är att i högre grad motivera familjer som är i behov av insats men inte ger samtycke och utforska möjligheter att påbörja insatser redan under utredningstiden.

För barn med stort behov av skydd är målsättningen att bibehålla det effektiva säkerhetsskapande arbetet och fortsätta utveckla nätverksarbetet. För att möta behovet av placering utanför det egna hemmet behövs fler egna familjehem och familjehemsplaceringar som ger en långsiktig stabilitet och trygghet för barn och unga.

Barn och unga-processen har ett viktigt ansvar i det brottsförebyggande arbetet. Att nå barn i riskzon tidigt genom att stärka befintliga institutioner så som skolan i arbetet mot normbrytande beteende är viktigt liksom att de ungdomar som redan är i kriminalitet får stöd i att bryta mönster med hjälp av sitt nätverk.

Skadligt bruk och beroende: Att de Mölndalsbor som har ett skadligt bruk och beroende erbjuds rätt insats under rätt tid utifrån sitt behov, inklusive en meningsfull sysselsättning

Nämndens arbete för målgruppen med skadligt bruk och beroende behöver fortsätta den omställning som påbörjats mot att erbjuda mer effektivt stöd i egna verksamheter, genom förstärkningar av den egna öppenvården och det egna stödet. God måluppfyllelse med god klientkännedom och stringenta och tydliga beslut utifrån identifierade behov bidrar till omställningen.

En utmaning framåt är att verka för en god kapacitet i interna boenden, genom att öka omsättningen till mer varaktigt boende. En högre intern kapacitet innebär mindre behov av att köpa externa boendeinsatser samt bidrar till ökad grad av kvarboende för de brukare som har en egen bostad. Insatsen bostad först ska utökas. En god samverkan med vård- och omsorgsförvaltningen är nödvändig för att ge rätt insats till målgruppen som lider av samsjuklighet.

I fråga om sysselsättning är en utmaning att få fler i målgruppen som även mottar ekonomiskt bistånd att motta arbetsmarknadsinsatser som en del i en rehabiliterande resa och steg mot ett mer självständigt liv.

Nuläge för nämndens mål och stadsgemensamma prioriteringar

Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd

	2022	2023	2024
Hushåll med långvarigt bistånd, antal (andel)¹	534 (52%)	436 (45%)	402 (43%)
Varav barnfamiljer, antal (andel)	156 (53%)	126 (46%)	104 (43%)
Inskrivna på arbetsmarknadsenheten, antal personer	415	395	369
Andel digitala återansökningar	-	65%	65%

¹ Hushåll som någon gång under året varit aktuella i mer än ett år, inkl. flyktinghushåll

Under 2026 väntas större lagändringar kring ekonomiskt bistånd, framför allt genom införande av ett aktivitetskrav. Huvudregeln blir att den som får ekonomiskt bistånd ska delta i aktiviteter på heltid. Kravet ligger väl i linje med nämndens mål om att motverka ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd genom att erbjuda effektiva arbetsmarknadsinsatser, samt nämndens indikator om individer som är inskrivna på arbetsmarknadsenheten. En tidig analys indikerar att det nya kravet kommer innebära en ambitionshöjning och utökning av arbetsmarknadsinsatser.

Genom en närmare kartläggning finns kännedom om att många barnfamiljer i behov av ekonomiskt bistånd har hinder som går utöver behov kopplade till kompetens, med en mer komplex problematik som inkluderar hälsa, språk och sociala utmaningar hos både individ som i hushållet i stort. Det motiverar att en inriktning framåt för verksamheten är att bättre möta behov kopplade till dessa hinder, i syfte att öka graden av egen försörjning.

Ungefär två tredjedelar av alla återansökningar om ekonomiskt bistånd är digitala vilket indikerar ett utrymme för förbättring. Digitala ansökningar har flera fördelar om de är enkla att använda och stöttar medborgaren i att göra rätt.

Barn och unga

	2022	2023	2024
Anmälningar barn och unga	2 569	2 673	2 916
varav barn 0–5 år	466	490	529
Ansökningar barn och unga	166	144	124
Årsplaceringar HVB	9	10	10

Den nya socialtjänstlagen började gälla under 2025 och omställningsarbetet påverkar barn och unga-processen i hög grad. Den nya lagen ställer krav på att vara mer tillgänglig, arbeta förebyggande och ger också möjlighet att erbjuda insatser utan föregående utredning och

behovsprövning. Lagen innebär därmed en ambitionshöjning i det förebyggande arbetet utan att minska nämndens ansvar kring befintlig verksamhet.

Verksamheten för barn och unga har korta utredningstider och lågt antal placeringar på institution. Ett nytt intensivt arbetssätt kring unga i kriminalitet har påbörjats. De öppenvårdsinsatser som ges har börjat följas upp genom individbaserad systematisk uppföljning. Bland de familjer som följts upp så långt är indikationen tydlig att de som mottar stöd upplever en positiv förändring.

Utmaningar inom området är att upptäckt av utsatthet hos barn i förskola fortsatt är bekymmersamt låg, att många barn och familjer i behov av stöd från socialtjänsten inte samtycker till insats och utmaningar i att rekrytera nya familjehem. Det är även en utmaning, inte minst ur ett personalperspektiv, att hantera ökade krav i den nya lagstiftningen utan att göra avkall på befintlig verksamhets kvalitet.

Skadligt bruk och beroende

	2022	2023	2024
Ärenden, antal¹	-	316	297
Köpt boende, beroende, mnkr	19,5	20,5	26,5
Köpt boende, beroende, årsplaceringar	41	35	33
Deltar i intern sysselsättning, personer²	-	7	11

¹ Organisationen för unga vuxna etablerades 2023 varför tidigare ärendedata ej är jämförbart

² Sysselsättningsverksamheten för målgruppen startade under 2023

Verksamheten har de senaste åren hanterat flera stora utmaningar kopplat till bland annat ekonomi och samverkan. De ekonomiska utmaningarna grundar sig främst i höga volymer av köpt boende, där 2025 har visat på ett positivt trendbrott med lägre volymer och lägre kostnader. Verksamheten har dock fortsatta utmaningar kring samverkan kring målgruppen med samsjuklighet och hanteringen av hemlöshet och bostadsbrist är en stadengemensam utmaning som märks särskilt i processen för skadligt bruk och beroende.

Den nya socialtjänstlagen innebär ökade möjligheter att nå målgruppen med tidiga behandlande insatser. Samsjuklighetsutredningens lagförslag, som väntades träda i kraft strax efter den nya socialtjänstlagen, verkar dröja ytterligare och de samverkansbekymmer som utredningens förslag ska lösa består alltså alltjämt.

Resultatmässigt är nuläget över lag positivt i verksamheten men de senaste årens utmaningar har inneburit, och innebär fortsatt, en utmanande arbetsmiljö inom processen och utgör i sig en av de största riskerna för att bibehålla den positiva utvecklingen.

Aktiverande styrdokument som berör nämnden

Digitaliseringsstrategi

Utifrån strategin arbetar nämnden för att genom digitalisering förenkla för medborgarna och effektivisera i verksamheten. Detta sker bland annat genom att robotisera processer, ta fram e-tjänster, implementering av säker digital kommunikation (SDK) och utbildningsinsatser. Framöver finns en önskan att AI-lösningar kan erbjudas för att spela in, transkribera och sammanfatta samtal med medborgare och på så vis skapa bättre samtal med mindre administration.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck, handlingsplan

Utifrån handlingsplanen är nämndens arbete inriktat på att tidigt upptäcka våld i nära relationer varför samtliga enheter inom förvaltningen är involverade i frågan. För den som utsätts för våld består insatserna i skydd och stöd. För utövare av våld i nära relation ges stödjande insatser med riktning mot ett förändrat beteende. För den senare gruppen pågår ett utvecklingsarbete för att nå fler personer. Åtgärder görs för att dessa insatser ska vara kända av såväl medborgare som anställda i staden.

Lokal samverkansöverenskommelse, med polisen

Nämndens arbete utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen sker bland annat inom SSPF-samarbetet, där unga i riskzon möts tidigt och samordnat på olika arenor; Mini-Maria, en lågröskelverksamhet för unga med skadligt bruk och beroende eller psykisk ohälsa; samt utifrån handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck.

Då brottsligheten i Storgöteborg präglas av att allt yngre begår grövre brott finns behov av en bredare behovsöversyn för att säkerställa att staden och nämndens insatser är ändamålsenliga och tillräckligt resurssatta.

Integrationsstrategi

Integrationsstrategin omfattar flera områden och syftar till att tillvarata nyanländas och utrikesfödda kompetens och kreativitet och motverka risk för utanförskap. Efter beslut i kommunstyrelsen prioriteras området egen försörjning och här fokuserar nämnden framöver på att stödja målgruppen genom att öppna arbetsträningsverksamheten för sfi-elever samt att genom uppdragsutbildningar stärka målgruppens kompetens utifrån behovet på arbetsmarknaden.

Social hållbarhet, strategi/ramverk

De för nämnden relevanta fokusområdena i ramverket för social hållbarhet omhändertas i hög grad av övriga aktiverande styrdokument såväl som av nämndens mål, till exempel integration, våld i nära relationer och att erbjuda tidiga och samordnade insatser för barn och unga. Under nämnden finns strukturer för att bidra till och verka för en stadengemensam hållning kring social hållbarhet genom styrgruppen för social hållbarhet samt den gemensamma ledningsgruppen för barn och unga i staden.

Strategi för krisberedskap och civilt försvar

Nämnden har tagit fram handlingsplan för höjd beredskap samt nödvattenplan. Framåt är riktningen att uppgradera övergripande krisplan samt kontinuitetsplaner för de samhällsviktiga delarna av verksamheten, i syfte att nämndens uppdrag ska kunna utföras på en tolerabel nivå i händelse av kris.

Uppdrag

Barn och unga mår bra, lyckas i skolan och har framtidstro

Stadens politiska HI-grupp har enats om ett gemensamt och övergripande mål för stadens mjuka nämnder (nämnderna för skola, utbildning, vård och omsorg, social och arbetsmarknad samt kultur och fritid). Målet fokuserar på vikten av att staden gemensamt tar ansvar för att barnen i Mölndal får en god uppväxt med fokus på mående, skola och framtidstro. Målet motiveras med att dessa friskfaktorer är beroende av och förstärker varandra. De utgör därmed viktiga delar för en god barndom som lägger grunden för ett livslångt lärande och goda livsvillkor.

Ur ett barn- och medborgarperspektiv har nämnderna tillsammans ett stort ansvar för helheten som går utöver skolans ansvar för en lyckad skolgång. En meningsfull fritid, trygg familjesituation och rätt insats utifrån social problematik eller vårdbehov är avgörande och ska utformas och ges i samverkan i för att uppnå målet. Det gemensamma arbetet kring målet organiseras i förvaltningarnas gemensamma ledningsgrupp för barn och unga och rapporteras till respektive nämnd i samband med uppföljning av verksamhetsplan.

Ekonomi

Aktivitetskravet som väntas träda i kraft 1 juli 2026 innebär att mottagare av försörjningsstöd som har arbetsförmåga ska delta i heltidsaktiviteter för att ha rätt till försörjningsstöd.

Regeringen höjer det generella statsbidraget med hänvisning till den kommunala finansieringsprincipen vilket indikerar att förändringen väntas innebära ökade kostnader för kommunerna och nämnden behöver vara följsam mot den nya lagen. Förändringen innebär en ambitionshöjning inom nämndens kommunbidragsområden ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder vilket är en ekonomisk utmaning. Nämnden ser en ekonomisk möjlighet inom flyktingmottagandet där intäkterna förväntas vara högre än kostnaderna även under 2026. Det finns även en ekonomisk möjlighet inom området boende för nyanlända där verksamheten minskar och boendeenheter successivt avvecklas. Nämnden kommer att analysera och utvärdera vad det kommande lagförslaget kommer att innebära.

Omställningen för att möta intentionen i Socialtjänstlagen om att jobba tidigt, tillgängligt och förebyggande finansieras genom omprioriteringar inom nämndens ram samt med ett riktat statsbidrag.

Resursfördelning 2026 och plan 2027–2028

Social- och arbetsmarknadsnämndens totala kommunbidrag för 2026 är uppräknat med kompensering för pris- och löneökningar. Det finns inga tillskott för verksamhetsförändringar i plan för nämnden.

Mnkr	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	93,9	80	90		
Kostnader	-427,7	-440,6	-461,1		
Summa nettokostnader	-333,8	-360,6	-371,1	-371,1	-371,1
Arbetsmarknadsåtgärder	29,5	28,6	29,4		
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0		
Boenden, nyanlända	9,8	10,1	10,4		
Nämnd, administration med mera	26,5	25,7	26,2		
Individ- och familjeomsorg	206,8	222,6	229,4		
Ekonomiskt bistånd	82,7	73,6	75,7		
Totalt kommunbidrag	355,3	360,6	371,1	371,1	371,1
Resultat	21,5				

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Summa	0	0	0

Personal

Kompetensförsörjning

Nämndens verksamheter klarar fortsatt att rekrytera ny kompetens när behov uppstår. Personalomsättningen var vid delåret 2025 på 9,0 procent vilket medför en viss oro. Arbetsbelastningen är hög inom flera enheter och pågående utvecklingsarbeten medför ett extra tryck på personalen. Utveckling är till viss del kopplad till den nya socialtjänstlagen som ställer krav på nya arbetssätt, vilket är en utmaning på både kort och lång sikt. För 2026 väntas ny lagstiftning inom såväl ekonomiskt bistånd som inom barnområdet, med aktivitetskrav och nya regler kring mellantvång, vilket kan medföra utmaningar i kompetensförsörjningen då kraven blir delvis annorlunda än idag.

Nämndens arbete med kompetensförsörjningsplan utifrån stadens riktlinjer är pågående. De fyra områdena arbetsmiljö, delaktighet och tillit, utveckling och innovation samt ledarskap och medarbetarskap är i fokus kommande år och förvaltningens ledning, inklusive samtliga enhetschefer, kommer bidra i att fastställa och implementera planen under 2026.

Arbetsmiljö

Sjukfrånvaron har under delåret 2025 ökat något till 7,2 procent. Ökningen är koncentrerad till vissa enheter som präglas av en hög arbetsbelastning. Den långtidsfrånvaro som finns är i låg grad arbetsrelaterad. Under 2025 har antalet rapporterade tillbud ökat, vilket inte nödvändigtvis är negativt då hög uppmärksamhet om tillbud förebygger faktiska skador. Rapporterade skador är lägre 2025 än tidigare år.

Förvaltningen har de senaste åren särskilt uppmärksammat förekomsten av otillåten påverkan och hot och våld. Att det finns en förekomst är naturligt givet verksamhetens uppdrag, och riktningen framåt är att hantera uppkomna situationer och säkerställa att personal har en god utbildning och kunskap i de rutiner som finns för att hantera otillåten påverkan samt hot och våld.